

OKELAR
BERTSO-PAPER SARIKETA 2012

KALAPUTXI

MUTRIKUKO HERRI-AGRIKARIKAKI 2013ko urtarik 104. urte

KAMERA PRESTI...

KASKAS

Josetxo Flores Lizaso "Kaskas"

Mutrikuko "Nazarenua" Isasi Errota edo Txikisalto Autokonpostajea eta auzokonpostajea sustatzeko kanpaina martxan Anorexia eta bulimiaren zurrun biloan **50 itzalak eta nire zalantzak** Epaitegira ba zoaz, atera kontuak!

Vitoria Optika

AUDIOLOGIA ZENTROA

- Osasun sailak homologatutako audiologia zentroa
- Audioprotesista egunero dago zentroan
- Audiometriak doan, kabina intsonorizatuan
- Teknologia berrienak erabiltzen ditugu
- Etxean ere atenditzen dugu (Graduazioak eta Audiometriak)

Tel. 94 613 41 38
e-mail: mvitoria@cnoo.es

Iparkale, 1
ONDARROA

Nik maite
dut
euskara

Matrikulaldia zabalik

Izena emateko epea
otsailaren azkenera arte

Informazio guztia emango dizugu.
Etor zaitez!

Sabanika aldapa 4 - Telf: 943 60 30 94 - eusk.mutriku@udal.gipuzkoa.net

aurkibidia

Informaziua	4
Zeuk esan	5
Puri-purixan	6
Bi hitzetan	8
Lapazorrikeixak	11
Historixa	12
Okelar Bertso Paperak	13
Hezkuntza	17
Karenka	18
Ingurumena	20
Osasuna	22
Zorion agurrak	24
Argazki zaharra	25
Agenda	26

Kalaputxi ez du bere gain hartzen aldizkarian adierazitako esanen-iritzien erantzunkizunik.

Argitaratzailea

Karenka komunikazio elkarte
Barrenkale, 12 behe - 20830 Mutriku.

Telefona

635 748 393

e-maila

kalaputxi@topagunea.com

kalaputxi2001@gmail.com

Bloga

kalaputxi.blogspot.com

Laguntzailea

Mutrikuko Udala

Kolaboratzaileak

Iñigo Andonegi, Josu Ituarte, Josu Larrañaga,
Javi Castro, IXA sexualitate eskola.

Tirada

2.200 ale

Lege Gordailua

SS-787/01

ISSN

1579-4792

Inprimategia

EUSKALINPRI. Deba

Banaketa

Kalaputxi

iritzixa

URTEBERRI ONI!

Arnoko txabolaren inguruan jende multzoa txorixoa eta saldarekin urteari ongietorria egiten. Multzoaren erdian Joxe, euforiko, hitz eta pitz inori txandarik utzi gabe. Gaueko balentriaz ari da. Erdiko kalean urteroko dema dute bi familiaren artean: nor gehiago bolbora kontuan hamabiak jotakoan. Etxaplero koloretsuak jaurti dituzte besteek, baina euren aurtun zarata izan da, bonba eta trakak dardarka utzi dute kale guztia, etxeetako kristalak ozta-ozta ez dira birrindu: “Geu txapeldun!” Salda beroari tragoxka bat egin, eta, “oso ona, Txin! -zuzendu da txabolaren barneko alde- ra- patxar txorrotadatxo batekin baleo mundutik onena!” Ondoren Zubiaranera, eta... demasa, txo! Ezin dana kontau! Ordu bete beranduago, gure mutila mutu gelditu da Ameitik Olatzerako bidean, eta, lasterrera, isiltzeko eskatu die lagunei euren solasak buruko mina egiten diotela-eta.

Meza nagusian D. Ramonek esan duenean: “Emaiozue bakea elkarri”. Maritxuk eskua luzatu die aurreko, atzeko eta alboko guztiei, eta barne-barnetik ateratako hitzekin urte berri zoriontsu bat opa die irribarre eta begien keinu bereziaz. Eliza atarian berdintsu jarraitu du ahal zuen guztiei zorionak opa eta opa. Bakean egin du etxerako bidea.

Egun batzuetara, eguraldi eguzkitsua aprobetxatu nahian, laurogeita hamar urte dituan Jesusarekin egin dut topo Samikollako bidean:

-Urte berri on! Joakin. Oraindik ikusi gabe geunden-eta.

-Bai, eskerrik asko. Zorionak zeuri ere!

-Ia datorren urtean gaur adina garen. Baina, aditzen ditugun albisteekin: Rajoirek pentsioak jaitsi, urliak soldatak murriztu, sandiak enpresak itxi, berendiak bankuek oraindik diru gehiago nahi, eta, geure Urkulluk ere, bi urte latzak izango ditugula..., ez dakit zer pentsatu ere! Egia esan, neuk ez dut asko behar, urritasunean bizitzera aspaldi ohitua naiz, baina semea paroan, erraina ahal duen lekuan lau sosaren bila..., eta neure bilobaxoei ahal dudana neurrian lagundu nahi ba...

-Ia, ba, Jesusa, datorren eran hartu beharko dugu egunekoa.

-Bai. Antonio, nire senar zenak, beste krisi garai baten Forgesen bineta bat erakutsi zidan, eta ez naiz ahazten: lautada goibel baten bi gizon, zeruan eguzki kaskar bat, eta bata besteari: Gaurko egoerari buruz entzun diat irratian...; eta besteak, ez egin kasurik, horiek “EKONOSUYAZ” aritzen dituk-eta. Eta gaur ere antzeko. Har dezagun, gaur behintzat, eguzkiaren epeltasuna.

Joakin

Kultura Saila
Hizkuntza Politikarako Sailordetza

Gipuzkoako Foru
Aldundia

Mutrikuko Udaleko
Kultura eta Euskara Batzordea

telefonoak

Medikuak, anbulantziak, botikak

Larrialdiak	943 46 11 11
Anbulatorioa	943 60 43 00
DYA zentrala	943 46 46 22
Mendaroko ospitala	943 03 28 00
Zaintzako botikak:	
Otxagabia (Mutriku)	689 58 57 59
Apraiz (Mutriku)	630 05 50 97
Zalduegi (Deba)	669 26 22 01
Burgoa (Deba)	667 33 88 90
Etxeberria (Elgoibar)	943 74 01 40
Garitaonandia (Elgoibar)	943 74 11 77
Yudego (Elgoibar)	943 74 12 93
Barrenetxea-Etxeberria (Elgoibar)	943 74 12 77

Udala, zerbitzuak...

Udaletxea	943 60 32 44
Udaltzaingoa	943 60 70 48
.....	679 16 25 00
Gizarte Ongizatea	943 19 50 81
Zaharren Egoitza	943 60 38 71
Turismo bulegoa	943 60 33 78
Bake Epaitegia	943 60 70 49
Alde Zaharra eraberritzeko zerbitzua	943 60 34 18
Kiroldegia	943 60 31 75
Liburutegia	943 60 41 82
Miruaiz Frontoia	688 64 31 80
Ur partzuergoa	902 30 22 22
Zakarrak eta traste zaharrak	943 70 07 99
Anai Arte	943 60 34 10

Irakaskuntza

Goizeko Izarra ikastola	943 60 36 75
San Miguel ikastetxea	943 60 31 95
Mutrikuko Institutua	943 60 35 45
Udal euskaltegia	943 60 30 94
Musika eskola	943 60 37 80
Haur eskola publikoa	943 60 41 19

Garraio zerbitzuak

Ansola Taxia	638 672 383
Anton Taxia	666 221 999
Xabi Taxia	656 289 026
Pesa autobusak	902 10 12 10
Eusko Trenbideak	902 54 32 10
Loiuko aireportua	905 50 50 05

Bestelakoak

Iberdrola	901 20 20 20
Kofradia	943 60 32 00
Posta zerbitzua	943 60 30 44
Gasolindegia	943 60 32 10

ordutegiak

Autobusak

MUTRIKUTIK → DONOSTIARA

Astegunak	7:00 / 10:00 / 13:30 / 19:30
Zapatuak	10:00 / 16:30
Jai egunak	10:00 / 19:30

DONOSTIATIK → MUTRIKURA

Astegunak	8:00 / 11:30 / 14:30 / 20:30
Zapatuak	11:30 / 19:30
Jai egunak	11:30 / 20:30

MUTRIKUTIK → BILBORA

ASTEGUNETAN GOIKO ERROTONDATIK

06:25 / 07:25 / 15:25

BILBOTIK → MUTRIKURA

14:10 / 18:10 / 20:10

MUTRIKUTIK → DEBA - MALLABIA

Astegunetan: 7:15etik 21:15era orduro.

Jai egunetan: 8:15etik 21:15era orduro.

MUTRIKUTIK → ONDARROARA

Astegunetan: 6:55etik 20:55era, orduro.

Jai egunetan: 7:55etik 20:55era orduro.

Trenak

Orduro ateratzen dira adierazitako ordu tartean.

DEBA → DONOSTIA → DEBA

Debatik	6:44 - 7:44 - ... - 21:44
Donostiatik	5:47 - 6:47 - ... - 20:47
Jai egunetan	8:44etan lehenengoa.

DEBA → BILBO → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 20:43
Bilbotik	6:00 - 7:00 - ... - 20:00
Jai egunetan	8:43etan lehenengoa.

DEBA → EIBAR → DEBA

Debatik	6:43 - 7:43 - ... - 21:43
Jai egunetan,	8:43etan hasiko da
Eibartik	6:13 - 7:13 - ... - 21:13
Jai egunetan,	8:13etan hasiko da

PORTURAKO PLAN BEREZI BERRIA?

Gutxinaka - gutxinaka portu eta hondartzaren inguruan aldaketa sakonak gertatzen ari dira, ezagutzen genuen aurreko guztia errotik aldatuz! Oraingoan urtarilaren 3ko datarekin bilera bat proposatzen da portuko erabilitaile ezberdineei udalak bere asmoak jakinarazteko asmoz. Bilduk bere hauteskunde kanpainan herritarren partaidetzaren leloa erabili zuenean, herritar jakin batzuk kontutan hartzeko zen edo herritar guztien partaidetza eta iritzia eskatzeko asmoa zuen? Gainera, porturako plan honek ez al du historikoki bilakabide bat izan, eta berriro ere aspaldiko asmoak gauzatzeko modu bat izango ote duen susmoa dugu...

Burumendiko auzotarra naizenetik bide berriaren-portu berrirako iteera xede zuena- egoera tamalgarri eta beldurgarriari, azkeneko hilabetetan Burumendi aurrekaldeko eta hondartza gaineko egoera arriskutsua gehitzen zaiola norbaiti gogoraraztea nahi dut.

Urte berri ona izan dezagun, baina bitartean arazoek ere itenbide jasagarria eduki dezatela.

Idoia Arrillaga Agirre

INDARKERIA SEXISTAREN INGURUKO 2012ko BALANTZEA

Emakumeon kontrako indarkeriak ez du etenik, oraindik ere, esparru eta era anitzean emandako milaka eraso jasaten baititugu emakumeok. Indarkeriak, Euskal Herrian eta mundu osoan zehar benetan arazo politiko eta sozial larria izaten jarraitzen du. Hedabideek egunero dituzte eraso ugari aipagai, nahiz eta eraso guztiek ez duten onarpen eta lanketa berdina jasotzen. 2012an zoritarrez 6 dira indarkeria patriarkalaren ondorioz eraildako emakumeak: Caridad, Gabriela, Mirella, Binta Keita, Leire eta Tere. Eta balantzea guztiz da gordina; bizi dugun krisi ekonomiko sozialaren areagotzea, herritar gisa jarduteko eskubideen murrizketek, era anitzetako erasoek, bortxaketek eta erailketek ez dute etenik gure herrian. Gainera, Euskal Herrian, 2009ko urriaren 25etik desagertua dagoen Nora gasteiztarraren desagertpena salatzen dugu, eta instituzioei dagokien erantzukizuna bete dezaten eskatzen diegu.

Hau gutxi balitz, Hego Euskal Herrian egoera sozial eta ekonomikoaren bilakaerak are tesitura larriagoan ipini gaitu. Izan ere, eskubide laboral zein sozialen murrizketek pentsaezinak ziren atzerapausoak suposatu baitituzte indarkeria sexista gainditzeko urte luzez urraturiko bideetan. Eraso neoliberal patriarkal murriztaile hauek genero rolak indartu eta dominazioa zein zapalkuntza areagotu baizik ez dute egiten gizon eta emakumeon artean, bizimodu guztiz prekarizatu eta zaurgarri bat eskainiz. Hala nola, murrizketak alde guztietatik: zerbitzu publikoen deusezteak, pentsioen erreforma, laguntza sozialen murrizketak... Eta nola ez, berriro ere, egoerarik larrienean gaur arte zaurgarrienak izan garen kolektiboak gaude: emakume migranteak, etxeko langileak, baserritarrak, sexu langileak, lesbianak, presoak, transak, pentsionistak, aniztasun funtzionala dugunak, alargunak eta abar.

Honen aurrean, indarkeria sexistarekin amaitzeko planteatu beharreko lege eta neurri integralen aldarrikapenen aurrean, entzungor egin eta asistentziara mugatzen diren neurriak eta puntualak abiarazten dituzte instituzioetatik, eta orain murrizketak direla eta gogor astindu eta murriztuko dituzte aurrerantzean dauden neurri eta zerbitzuak ere. Hala ere, Euskal Herrian banaketa administratibo ezberdinen ondorioz, Berdintasunerako politiken eta legeen aferan tokian tokiko arretarako zerbitzuak, laguntzak eta orokorrean instituzio publiko politikoaren inplikazioa ere ezberdinak dira.

Esaterako, Nafarroan, Nafarroako Familiarako eta Berdintasunerako Institutua dugu, familiari loturiko gaiak eta egin beharrak atxiki dizkiotelarik berriki Institutuari feministon harridura eta ezadostasunerako, atzerapauso bat suposatuz bereizirik behar luketen bi gai elkartu dituztelako. 2003ko legea dago egun Nafarroan, familia inguruko eta publikoki eginiko indarkeriak biltzen dituen arren; prebentzioan (hezkuntzan) lanketa ezak, emakumeen arretarako zentro integral eskasiak, profesionalen espezializazio ezak eta zerbitzuen zentralizazioak ezagarritzen dute egoera.

Lapurdin, Behe Nafarroan eta Zuberoan, 2010. urtetik bikote heterosexualen baitako bortizkeria zigortzen duen Estatu mailako lege bat dago, praktikan oztopoz betea dena frogatzea oso zaila delako, baliabide faltagatik edo besterik gabe eskaerak errefusatuak direlako. Oraindik, oso modu aleatorian aplikatzen da legea, ez du lege integral baten funtzioa betetzen. Adibidez, Iparraldean ez dago indarkeria sexista jasan duten emakumeentzako aterpetxe bereizirik edota badira hilabete batzuk lanean ematen diren sexu jazarpenak zigortzen zituen legea indargabetu eta huts juridikoan utzi zutena Pariseko gobernukideek. Eskubide sexual eta erreproduktiboak dagokienean ordea, abortua %100 debalde izatea aztertzen ari dira, baita gay eta lesbianen ezkontza baimendu eta adopzio politikan aldaketak eragiten ere.

Azkenik eta Madrildik, berriz, murrizketak ditugu eguneroan, eta hau gutxi balitz, mehatxuka ari dira alde guztietako eskubide murrizketak iragarritz; kasu, abortuaren legea oraindik gehiago baldintzatuko dutela esanez eta azken hilabeteetan, justizia tasa deiturikoa; burokrazia administratiboetarako diru bat ordaintzea behartuz herritarroi, momentuz, indarkeria sexista egoeretan ez dutela aplikatuko esan dute, baino ikusteko dago.

Egoera honen aurrean, eta ulerturik indarkeria sexista egiturazkoa dela, honen dimentsio guztiak kontuan hartuko dituen neurriak eta borondate politikoa exijitzen ditugu. Ez diezagutela gobernuetatik azaleko erreformarik eskaini, ez eta lege hutsalik ere, eta are gutxiago emakumeok oraindik menpekoago edo delinkuente bilakatuko gaituen erreforma planik ere, abortuarenaren gisara. Ez gara lesbianen eta gayen arteko ezkontzak legeztatzearekin konformatuko, ezta Berdintasun Plan aurpegi zuriztaile batekin ere. Aldaketa erreala nahi ditugu, egiturazko planteamendu berriztaileak behar ditugu, eta hauen gainean guk eta hemen erabaki nahi dugu.

Euskal Herriko Bilgune Feminista

Epaitegietara bazoaz, atera kontuak!

Epaileek hiritarren arteko justizia banatu behar dute. Eurengana jotzen dugu justizia eske. Baina, kontuz! Hemendik aurrera kontuak ondo aterata joan beharra daukagu, ez dakigun sal-tsa eperra bera baino garestiago atera. Izan ere, azaroaren 20an onartu zuten Tasa Judizialen Legea eta abenduaren 17an sartu zen indarrean. Eta hemendik aurrera, epailearengana joan ahal izateko, aurrez, tasa jakin bat ordaindu beharra izango dugu, ezertan hasi aurretik. Arrate Urreta abokatuarengana jo dugu kontu horiek argitu nahian.

Tasa berria ezarri digute, Justiziari dagokiona oraingoan.

Ez, tasa hori ez da berria, 2002. urtetik daude zehaztuta tasa judizialak, eta lehenagotik ere bazeuden. Baina elkarte, enpresa eta erakundeei bakarrik eragiten zien orain arte. Orain, berriz, pertsona guztiongana zabaldu dute legea. Orain arte, adibidez, banku batek bezero bat epaitegira eramaten bazuen (hipoteka ordaintzeari utzi ziolako-edo), bankuak ordaindu egin behar zituen tasa judizialak. Baina herritar batek beste bat eramaten bazuen epaitegira (etxebizitzaren errentarik ordaintzen ez ziolako-edo), ez zeukan tasa judizialik ordaindu beharrik. Orain mundu guztiak ordaindu beharko ditu tasa horiek. Horixe da berrikuntza.

Auzi bat martxan jartzeko, dagokion tasa ordaindu behar da, eta jasotako epaiari errekurtsioa jartzeko ere, beste tasa batzuk ordaindu behar dira. Mutri-kun hasi eta Auzitegi Gorenera iristen den auzi zibil batek, esate baterako, tasa bat ordainduko du Eibarko Auzitegian, beste bat Donostiako Audien-tzia Probintzian eta beste tasa bat Madrilera Auzitegi Gorenean.

Baina doako justizia ere banatzen da, jakina, horretarako legeak ezartzen dituen baldintzak betez gero.

Zeintzuk dira doako justizia lortzeko baldin-tzak?

Legeak ezartzen duen gutxieneko soldata bider bi (645x2) baino gutxiago irabaztea, hilean 1.290 eurotara ez irixtea da baldintza nagusia. Gero, badaude kontuan hartzeko beste baldintza batzuk ere, horretarako dagoen komisiok erabakitzen dituenak.

Legeak dio tasa berri hauekin ordainduko direla doako justiziak sorrarazten dituen gastuak edo gastu horien zati bat.

Eta tasa bera ordaindu behar dugu 1.300 euro ala 13.000 euro irabazi?

Bai, tasak denontzat dira berdin, erreklamatzeko den diru-kopuruaren arabera kalkulatzeko direlako.

Camping
Galdona
JATETXE ETA ERRETEGIA
Galdona Baserría
Tel. 943 60 35 09 MUTRIKU

Joseba Iñaki Eleizgarai
masajista eta osteopatia

Tel: 630 788 059 - Konte kalea 22, Mutriku

Baina badaude tasetatik kanpo geratzen diren zerbitzuak ere. Esate baterako, auzi zibiletan, dibortzioa dela-eta seme-alaben ardura eta zaintza erabaki beharreko auzietan eta seme-alaben mantenturako pentsioak ezartzeko auzietan ez da tasarik ordainduko. Ezta pertonen gaitasun, filiazio eta adopzio auzietan ere. Gizarte eta lan-munduari dagozkion auzietan ere ez da erreklamazioaren hasierako tasarik ordainduko, baina bai errekurtsioa jartzen bazaio epaiari.

Nik lege honetan ikusten dudana da ondasun, jabetza eta irabaziekin zerikusia duten epaieketa guztiengatik ordaindu beharko ditugula tasa judicialak, baina epaitegietara daramatzagun auziak diru-kontuekin zerikusirik gabeak badira, tasa judicialak ordaintzetik libre geldituko garela. Eta tasen ezarpen horrekin lortu nahi dutena da epaitegietara jo aurretik beste bide batzuk erabiltzea konponbide batera irixteko.

Zer esan nahi duzu, jendeak errazegi jotzen duela epaileengana?

Askotan, epaitegietara eramaten diren auzi asko beste bide batzuk erabilita konpondu beharko lirateke, negoziatu eta ados jartzea baino ez dute eskatzen; esan nahi dut ez dagoela legea ezarri eta interpretatu beharrik zenbait auzi bideratzeko, erabaki ekonomikoak baino ez direlako. Eta horretarakoxe daude arbitraje sistemak. Isunen kasuan, adibidez, badago horrela funtzionatzen duen jendea: errekurritu eta errekurritu. Eta horiek bi aldiz pentsatu beharko dute gaurtik aurrera.

Tasak atzera itzultzea ere arautzen du lege berri horrek. Kasu hauetan itzultzen dute dirua: epaieketa-prozesua amaitu aurretik bi alderdiak adostasunera iristen badira, %60 itzultzen dute. Eta beste kasu bat da auzi berri bati aurretik martxan zegoen beste auzi bat edo gehiago batzen badizkiogu (auzi solte guztiak baten biltzen baditugu), %20 itzultzen dute. Likidazio horiek guztiak Internet bidez egiten dira.

Beraz, diru-kontuak auzitan daudenean, ordaindu egin beharko da.

Lege horrek bi irizpide erabiltzen ditu tasaren zenbatekoa erabakitzeko: auzi-mota bakoitzeko kopuru jakin bat eta prozesu osoari dagokion zati bat: %0,5ekoa. Beraz, auzitan dagoen diru-kopuru oso-

aren %0,5ekoa ere tasen barruan ordaindu beharko du epaitegira jotzen duenak, eta aurrez ordaindu beharko du, gainera. Ez da gauza bera 3.000 euro erreklamatzeko edo 50.000, aurrez %0,5ekoa ordaindu behar denean.

Nolako ondorioak ekarriko ditu lege horrek?

Epaitegietako lan-karga arintzeaz gain, ez du ondorio berezirik izango. Jendeak hala uste izan arren, justizia ez da inoiz egon tasetatik libre, eta oraingo joerari jarraituz, zerbitzu publiko guztiengatik tasak kobratzeko joera esan nahi dut, ba, erabiltzen duenak ordaindu egin beharko du; hori bai, mundu guztiak berdin, bakoitzaren egoera ekonomikoari begiratu gabe. Nire ustez, sistema honek Administrazioari (estatukoa, autonomikoa eta udaletakoa) egingo dio mesede, zeren herritarrek epai administratiboak errekurritzea oztopatuko baitu.

Abokatuen lan-kargan ere eragingo du?

Baietz uste dut, bai. Auzi bidezko erreklamazioak ez dira merkeak izaten; izan ere, hainbat profesionalek hartzen dute parte prozesu horietan (abokatu, prokuradore, peritu...), gastu asko izaten dira iragarki, kopia, egiaztatze eta abarretan... eta horri guztiari hain tasa garestia gehitzeak hirutan banatuko du gizartea. Doako justiziatik kanpo gelditzen direnak baina tasa, gastu eta honorarioak ordaintzeko dirurik ez dutenek ezingo dute epaitegietara jo, arrazoia euren alde dutela uste izan arren.

Epaile, abokatu, prokuradoreak eta denak jarri dira lege horren aurka, baina, batez ere, lana gutxituko duela uste dutelako izan da.

ADIBIDE PRAKTIKOAK

> Ospitale publiko batean ebakuntza egin eta eragindako kalteengatik 600.000 euroko erreklamazioa egiteko: 7.550 euro tasatan.

> Etxepeko gastuengatik 2.100 euro zor dituen auzokidea epaitegira eramateko: 921 euro tasatan.

> Trafikori 100 euroko isuna inpugnatzeagatik: 200 euro tasatan.

> Trafiko-istripu bat izan eta 1.300.000 euro erreklamatzegatik: 19.550 euro tasatan.

OKILA
SUKALDEKO ALTZARIAK
EBANIZTERIA
OKILA AROZTEGIA S.L.
Txirritxa - Mutriku
Tel. 943 60 40 18 - Faxa: 943 60 31 03

MUTRIKUKO TANATORIOA
Ntra. Sra. de Begoña
EHORZKETA
Iriagirre z/g
Tel.: 646 351 352 - 943 60 47 78
943 20 10 95 (24 ordu)

GABONAK 2012

Urte zaharra bukatu eta berria hasi dugu. Jai egun hauek gehiago edo gutxiago denok egin diogu tarte aisiari eta ez da faltatu gurean ere ospakizun, ekitaldi eta saltsarik. Orain egunerokotasuneko mar-txan hasi garen egun hauek, begiratu txo bat egin diezaiegun azken hilabeteen izan ditugun ekintza batzuei.

KOMIKIXA

Josu Ituarte "Pitxame" ren eskutik

2013ko LEHEN UMIA..

Mutrikuko “Nazarenua”

Urtero bezela, aurten ere ilbeltzaren hirugarren domekan *Nazareno eguna* ospatuko degu Mutrikun. Ez da hau Nazarenua goguan hartzen dan egun bakarra. Siñismen haundixa do gure herrixan Jesus Nazarenguean, batez ere maiñelen artian.

Ez da kontu berrixa, gaiñera, izan ere aspaldikuak dira gurian Nazaretekuaren omenez egitxen diran otoitz eta prozesiua. Mutrikuko udal-kontuen liburuak irakurritxa badakigu 1744rako prozesiua egitxen zirala bere omenez: “dos procesiones al Jesus Nazareno”.

Erderazko “Jesús Nazareno” izentatzeko izen bat baiño gehixo erabili izan da Mutrikun. *Jesus Nazarenua* da zabalduen dabillena, baiña adiñekuen ahotik oraindio ere *Jesus Nazarengua* forma ederra entzun leike. Gerra aurreko egunkarixetan *Jesus Nazaretarra* edo *Nazaretko Josu* formak ere irakurri geinkez.

Nazareno eguna baiño lehen egitxen zan bederatziru-renak ere interes berezixa zoan sasoi baten, izan ere sona haundiko hizlarixak jarduten ziran herrixaren fedia bizkortu nahixan, tartian jesuitak eta frantzikotarrak ere bai. Gerra aurreko izen batzuk aitatziarren: Antonio Amondarain, Quintín Goikoetxea; Ugarte, Agirre eta Lapeira jesuitak...

Kontu jakiña da oraintsura arte Agustindar mojak egon dirana Santa Katalina komenduan. Noiztik, baiña? 1661an komendua amaitu zeuenetik; aurretik, mojak Aritzetan bizi ziran, eta handik Berriatua dorre-ra pasau ziran.

Komenduan dagan Jesus Nazarenuaren irudi ederraren aurrian ospatu ohi da Nazareno eguna. Baiña noizkoa da irudi hori? Ahozko tradizio ezberdiñak doz. Baten arabera, Antonio Gaztañeta itsasgizon mutrikuarra Espaiñiako Armadaren komandante lanetan zabillega, 1718xan Siziliako Passaro lurmuturrian, barkua pondo emanda, britaiñiarrek eraso egin eta garaitu zeuen. Bizirik erten zoanez, esker onez, Mutrikuko komenduari dohaintza bikoitza egitxea bururatu zakon: Napoles hirixan egindako bi irudi, *Jesus Nazarenua* eta *Ama Doloretakua*. Hiru alaba zakazen orduan Gaztañetak Santa Katalina komenduan. Itxura danez irudixak zakartzen barkua hondoratu eta kutxak urazalian geratu ziran, kostaldian jaso zitxuenera arte. Mutrikuko komenturakuak zirala ikusitxa bertara bialdu zitxuen. Beste tradizio baten arabera, Jesus Nazarenuaren antzera, kurutzia lepo gaiñian zauala, agertu zakon behin baten Jesukristo Gaztañetari itsasuan, eta agerkunde hori goguan, halaixe egiñarazi ei zoan irudi hori.

Tradiziua tradizio, arte aditu batzuen ustez 1718 urtekuak baiño 1760-1770 urte inguruko irudixak izateko itxuria dauke.

Garai baten, Aste Santua aillegatzen zanian, Barixaku Santuan, udal agintarixak eta jende talde haundixak lagunduta prozesiuan ateratzen zeuen Jesus Nazarenguean irudi hori.

Esan degun bezela, maiñelen artian oso haundixa da Nazarengueanako siñismena. Eskeintza eta eskari asko egin izan dixuez. Konparaziotarako, denboraliak itsasuan harrapatu eta larri zozenian Jesus Nazarenuari zuzentzen zixuezen beuren errezuak. Askoren ustetan, komenduan, Jesus Nazarenuari *Ereserkixa eta Agurra* (“Himnua ta Salbia”) atera ezker ez zan galtzen herriko arrantzalerik itsasuan. Hala gertatu ei zan 1878ko apirillaren 20ko galernak itsasuan harrapatu zitxuenian. Zapatu Santu egun horretan, beste itsas herri batzuetako hainbat arrantzale itxo zan: 98 bermiotar, 13 ondarrutar, 6 lekeitxiar... mutrikuarrik ez.

Fedia eta siñismena oso kontu pertsonala dan arren, egixa da mutrikuar askok oraindio ere maitxasun haundixa dixuela Jesus Nazarenuari. Siñistunak zein siñisgabiak izan, gure herriko historixaren zatitxo bat da *Nazarenua*.

Josu Larrañaga Arrieta

Gure errotrak

Isasi Errota edo Txikisalto

Bitxia bada ere hauxe da gure herrian lehendabizi dokumentatzen den errota, eta era berean lan egiteari utzi zion azkena. Mijoa errekan gora, Arbelaiz erroren ostean zegoen Isasi-errota, gaur egungo Isasi goikua baserrian. Urak Artzainerrekatik eta Ondabeerroerrekatik hartzen zituen, urok batzeko bi presa zeuden, bata Amieta ondoan eta bestea Etxerre baino beheratxoago (Isasitik herrigunera goazela).

Itxura denez, Arbelaiz erroren kasuan esan genuena gertatu zen hemen ere: errotrak izen bat zeukan eta baserriak beste bat. Azkenerako errotrak izena galdu eta baserriaren izena hartu zuen. Hasierako mendeetan errotrak *Txikisalto* izena zeukan eta baserriak *Isasi*. Agian ur-salto txikiren bati erreferentzia eginez sortu zen erroren izen berezi hori.

1474 urtean *Chico salto* izenez agertzen zaigu errota. Izen horren atzekoak agertzen dira hurrengo aipametan: *Xiquysalto* (1531), *Chipisalto* (1622,1712), *Chiquisalto* (1722,1764). Aparteko izena galdutakoa... 1826an *molino de Isasi de Arriba* eta XX. mendean barrena, *Isasi goikua* eta *Isasi-errota*. Baserriak izan dituen izenak: *Ysassi* (1712), *Yssasi de arriva* (1722), *Isasi goikua*...

Badirudi Isasi goikua baserria Isasi bekuaren ondo-ondoan egon zela, baina errotera joan-etorri asko egin behar zituztela-eta bizilekua errotera bertara aldatzea erabaki zuen erroariaren familiak. Duela berrehun urtetik gora izan ei zen hori.

Lau harri zituen errotrak, azpiko bi eta gaineko bi. Harri-joku batek garia ehotzen zuen eta besteak artoa. Garirako harria zuriagoa eta suabeagoa zen, artorako berriz ez zen hain fina eta kolore ilunagoa zuen.

1474. urtera garamatza errota honen lehen aipamena. Maria Perez de Galdona eta Jofre Ibañez de Sasiola (edo Ubill)a andre-gizonen ezkonsaria izen zen *Chico salto* erroren erdia.

Hurrengo aipamena 1531koa da, dokumentu horren arabera *Xiquysalto* errotrak Errotaberri erroterekin ("Rueda nueva" izenez aipatua) eta Mijoa errekarrekin muga egiten zuen. 1622an Sebastian de Eguia eta Maria Gabon de Laranga andre-gizonek errota erdia erosi zioten Ondarroan bizi zen Lucia de Guillistegui y Apallua alargunari, 524 dukaten truke. Lur-sailak, sagastiak, intxaurdiak... ere saldu ziren erroterekin batera. 1712an Mutrikuko Santa Katalina komendua zen errota erdiaren jabe eta 9 urtez errentan eman zioten Ana de Urruzuno alargunari eta honen seme zen Joan Bautista de Doiztuari, urteko 10 gari anega eta 2 kapoiren trukean. *Ysassi* etxea eta erroren ondoko lur-sail batzuk ere agertzen dira errenta-kontratuan. Baldintzen artean, nabarmenena da erroren obra eta matxura handiak komendukoek ordainduko zituztela, obra txikiak berriz errentarien kontura izango ziren. 1722an Santa Katalina komenduko mojek *Ysassi de arriva* etxea eta erroren erdia eman zioten betiereko errentan Domingo de Ytuarteri, urte bakoitzean 8 anega eta erdi gari eta bi kapoiren prezioan. 1764an ia hondatuta zegoen errota hau; erdia Joseph de Ytuartek zeukan errentan eta beste erdia Tolosan bizi zen Jose Martin de Zavala Ydiacaiz-ena zen. Azken honek 6.892 errealekin trukean saldu zion Ytuarteri. Urte horretatik gaur egunera arte Ituartetarrak izan dira errota horren jabeak. Beraz, 1722ko errenta kontuan hartuta, esan genezake XVIII. mendearen hasieratik XX. mendearen ia amenera arte Ituartetarrek lan egin dutela errota horretan, belaunaldiz belaunaldi.

Ituartetarrek Isasi-erotako lanen berri eman digutenean adierazi digute errota horren mantentze lanak nahiko nekezak izaten zirela, izan ere *aldaparia* edo kanala oso luzia izateak (1.500 metro ingurukoa), zaildu egiten zuen urtean-urtean irail inguruan egin beharreko garbiketa. Lan horretarako aitzurrak eta palak hartuta pasatako orduak gogoan dituzte, oraindik.

1950 urte inguruan errota elektrikoa instalatu zuten, baina matxura batek mekanismoa erre zuen eta bertan behera utzi zuten bide hori eta ur-indar hutsez ibili zen 1970 urte inguruan gelditu zuten arte. Gaur egun, Isasi goikua baserriaren kanpoaldean bi errotarri ikus daitezke.

Javi Castro eta Josu Larrañaga

2012

FRANCO MUTRIKUN

Doinua: Orioko balearena

Egilea: Beñat Alberdi (11 urte)

Gazteen mailan: Mutrikuar onena

1

Behin etorri zan hona
Franco agintaria
limusina batian
jantzitxa trajia,
jendiak eman zion
ongi etorria
ia holako erraza
dan bueltan jutia.

2

Hurrengo egunian
portura bajau zan
leku politx honetan
falluak topau nahixan,
jendia kabreau ta
batu zian plazan
uretan bukau zoan
nahiz ta Franco izan.

3

Uretan bukatzia
ezoan espero
handik erten zan baina
ez batere bero,
hemendikan jutia
pentsatu zoan gero
ordutik herriengan
esperantza zero.

ILUNTASUNARI ARGIA JARRIZ

Doinua: ETaren su eteneik

Egilea: Aitziber Azkue

Helduen mailan: Mutrikuar onena

Iluntasunari argia jarritz bertso sortak lotura zuzena dauka duela lau urtetatik egiten dudana lanarekin. Hezikuntzan egiten dut lanaren baliabide egia. Nere ikasleak ikusmen urritasuna dutenak dira eta egunero harrituta uzten naute, izan ere, guretzat ezohiko diren gauzak beraientzat normalak dira. Hori horrela nik ikusten nuena kontatu nahi izan dut bertso paper hauetan.

1) Jaio nintzen egunetik ez dut ikusten argirik dena beltza da niretzat ezerk ez du kolorerik. Persona bat gehiago naiz gizarte hontan bizirik ta horregatik ez nioke inori eman nahi penarik. Nahiz ta zailtasunak izan niretzat ez da ezinik ni zoriontsu bizi naiz ez zazue izan zalantzarik batzuk ikusten ez duten gauzak ikusten ditut nik. (bis)

3) Persona bakoitzak badu bere usai ta ahotza maite dut nire amaren kolonia usai ta esku hotza aitaren esku handi latzak ta ile kiribildu motza. Miren andereñoaren ahots sendo ta zorrotza amonari bastoi kolpeek ateratzen duten hotsa. Nik ere sentitzen ditut bai tristura ta bai poza nahiz begiak hilik izan bizirik daukat bihotza. (bis)

2) Gurasoentzat notizia latza izan zen halare medikua logelan sartu ta bota zien xuabe “Zuen semea begiak betirako hilik daude” Hotzikarak biak utzi zituen hantxe herabe baina geroztikan biak gogor aritu dirade oztopoei aurre eginez gogotsu ta lotsagabe nik ez dakit ze ingo nuken haien laguntzarik gabe. (bis)

4) Bastoi zuria erabiltzen dut kalean zehar ibiltzeko entzumen zorrotza daukat informazioa biltzeko memori landua oso dena ondo gordetzeko ta esku leun eta goxoak Brailean irakurtzeko. Informatikan trebea atzean ez geratzeko eta erronka berriei gogotsu aurre egiteko nahiz guzti hau arrotz egin naiz zuen antzeko. (bis)

5) Ta aisialdian ere ez naiz geldirik geratzen txintxarri baloia futbol partidak jokatzen xakean ere banabil jake mateak ematen ta denbora asko egiten dut pianoa ensaiatzen. Guzti hau nola eiten dudana ez da errez esplikatzen niretzat normala dena besterik ez dut egiten jaio nintzen egunetik besterik ez dut ezagutzen. (bis)

BIZIMINAK MINBIZIARI Heldu

Neurria: hamabiko handia

Doinua: Haizea dator ifarraldetik / A

Egilea: Amaia Agirre

1977ko abuztuaren 27an jaio nintzen. 35 urte kuntza arautuan eskolaz eskola bertsozari eta baita zenbait bertso eskoletan ere. 13 eskolan, ta aspaldian bertsoak idatzi gabe

BIZIMINAK MINBIZIARI bertso-sorta duela tipiko samarra iruditzen arren gure lehengusurako minbizia izan baitzuen. Orain gairitu izan zen. 37 urte zituen albiste jakin zuen

1
Berrogeita lau urte kunplitu behar nituen bezperan mamografía bat egin nuen urtero ohi nuen eran zertan beldurtu? Ordura arte dena joan zen primeran; lehen izena ere neurea erizainaren zerrendan; agindu zidan moduan etzan eta hitzbidea eman... Geroztik mina dut agintean eta irrifarra greban.

3
Seme txikia eta senarra kanpoan zain, non bestela? Irten orduko nola azaldu begietako umela? Nola kontatu nire trauma hau ezer ez balitz bezela? Nola berdin irrifar batez beraien muxu epela? Nola ulertu behar du Ekhi (azal diezadate): bizi sostengu zuen bularra arriskuan dagoela.

5
Sortu aurretik ugatzetako ehun ta mintzen problema ezinbesteko prebentzioa da bularren haztapena adin honetan, ordea, gaitza da gaitzaren hastapena; animo hitzen mamua baino ez da nire hasperena hutsetik hasi beharra daukat nahiz hutsik izan barrena gaur naizenetik osatzen baita gero izango naizena.

lduen mailan 1. saria

/ Abokatuak deitu berri dit

urte dauzkat ta Villabonan bizi naiz. Hez-
aritzako irakasle moduan egiten det lan
13 urtekin hasi nitzan tolosako bertso
abe egon arren, berriz ere gogoia piztu zait.

ela hiru urte eta erdi idatzitakoa da. Gai
usu baten kasuan dago oinarrituta, bula-
dituta dauka baina hasieran kolpe gogorra
uenean eta bi alaba txiki etxean.

2

Alde handia egonagatik
medikutik medikura
onenak ere ezin ezkuta
begirada estu hura
hau esanez so somatzen nuen
bularraren ingurura
“agian ez da ezer izango”
baina nork gairitu duda?;
Nahiz ta uxatu nahi izan zidan
ezina ta arrangura
kanpoko koskor txikia barne
zulo handi bihurtu da.

4

Senarrak ezer galdetu gabe
aldatu du aurpegia
indarrak batu ta irriparez
itxi dit ezker begia
nik ez dut jaso adierazi
nahi zidanaren erdia;
eta semeak “ama, zer moduz?”
galdera astunegia
“sasoiko nago” erantzun diot;
ez ote da miseria?...
Guk ezkutatu arren denborak
esango dio egia.

6

Ginekologo jaunak nahiz esan
“garaiz harrapatu dugu”
lasaitzearren edo zinez zen
ezin dut jakin seguru;
Ni ez naiz gai ta aita-semeak
jarri dira buruz buru
aitaren hitzek lotu dituzte
bi begirada, bi mundu
“ama galduko dugun beldurrak
indartu behar gaitu gu
borroka ez du galdu oraindik,
ilea soilik galdu du”.

GAU SOIL BAT Gazteen mailan 1. saria

Doinua: Izarren hautsa

Egilea: Maialen Akizu

1

Azterketekin ibilia naiz
hain egoera zoroan
baina guztia bukatu dela
nabaritzen da giroan.
Takoi luzeak eta “rimela”,
eskotea handia ezin bestela
sartu taberna beroan.
Zer praka eta zer niki jantzi
aspaldi nuen gogoan.
Dirua eskatu eta irten naiz
hain modu parranderoan.
Larunbatetan dudan indarra,
alde batetik triste xamarra,
astea baitut eroan,
gau soil baten esperoan.

3

Egarri gabe segi edaten
hori ei da erregela.
Tabernaraino nahiz harro sartu
ingurura beha bela:
bizilagun bi berrogeikoak,
eta hor aitan koadrilakoak,
nire aurpegi txepela.
Nahiz eta esan berdin zaigula
gure buru zein gibela,
izkina baten uzurtu gera
neska gazteon tropela.
Sorotan Bele, Negu Gorriak,
niretzat denak kantu berriak.
Ta sentitzen det horrela:
ume moko bat naizela.

5

Argirik ezak sortzen du gure
senarekiko borroka
mundu berri bat eratzen baita
zerbeza artean itota.
Gertatzen diren txutxu-mutxuak
konprenitzeko hain konplexuak.
Ezin ditugu oztopa.
Burura etortzen zaigun guztia
konbentziturikan bota.
Oihu eginaz kantu denetan
barra gainean saltoka.
Zertan ez egin nik nahi dudana,
sudurran puntan jartzen zaidana.
Ia bost erdiak jota,
ezerk ez baitu inporta.

2

Hamasei urte ta gurasoen
ereduari jarraika,
koadrila denak, afari on bat
mahai borobilen jarrita.
Lehenik ardoa ta txakolina
gero ginkas zein malibu piña,
poztasunaren botika.
Lagun bihurtzen guztiok
etsai ginela ahantzita.
Muxu gorriek bizkortu dute
guztion erretolika.
Ume kontuak, heldukeriak,
erdi gezurrak, erdi egiak,
baina dena hozten da ti-ta.
Behin kontua ikusita.

4

Bi begirada elkartu eta
sortu daitezke sintomak.
Baina haserako beldurrak eta
ukazioaren sonak.
Nahiz rubioari egon begira,
ile gorri bat dator ta, tira,
denek dituzte gauz onak.
Jolaserako gogoia nola
izaten duen pertsonak,
dantzan izterrak, seko juntauta
ta erdi jasota gonak.
Jokauko nuke garbi lepoa,
emango lioke bihotzekoa,
zein diren oraingo “bromak”
jakingo balu amonak.

6

Esnatu naiz, iratzargailu
bainuen buruko mina.
Nor ote naizen? Zer egin nuen?
Lauso daukat imajina.
Nazka ematen dit gure munduak,
are gehiago nire buruak
errealitate gordina.
ezertarako ez det balio
zertan egin ahaleginak?
Betiko ohean egon behar naiz
seguru egin dut zina.
Indarra eta jana batera
nahiz joan komun zulotik behera.
Gertatuko da jakina.
Hurrengo astean berdina.

HITZEN EKONOMIAN Helduen mailan 2. saria

Doinua: Langile baten semea naiz ni

Egilea: Iñigo Legorburu

Errenterian jaio eta bertako Xenpelar bertso-eskolan zaletu nintzen bertsolaritzarekiko. Hortik aurrera, Gipuzkoako epaileen taldeko partaide bihurtu nintzen, eta bertsopaperen alorrean Basarri, Iparragirre, Okelar, San Andres... sariak lortu ditut.

"Hitzen ekonomian" sortari dagokionez, azpimarratu krisi honen ondorioak aipatzeko asmoz sorturiko lana dela. Bertan, gaur egungo gizarte eredu kapitalistak hitzei buelta emateko duen gaitasuna ironia puntu batekin xehetzen saiatu naiz. Xabier Leteren "Langile baten semea" doinua baliatu dut horretarako, nik nahi nuen malenkonía eta denuntzia kutsua emateko bitarteko paregabea iruditu zaidalako. Ea gustuko duzun, irakurle!!

1) Azken aldiko titularretan zenbat letra larri,
albiste onik ezin dutenak gurera ekarri.
Ikus-entzule modura hau da barruko tristura
krisi gogor hau bilakatzean gurean mugarri.
Hitz lausotuen kultura bilakatu da ohitura
esaten ez den horrek gehiago diolako sarri.

4) Rajoy jaunaren hitzik ezin da inoiz hartu haintzat
biharamunez ez du balio esandakoak bart.
"Erreskatea", hitz hura baztertua gelditu da eskuineko politikoen hiztegietatik at.
Hona azalpen modura sortzen duen arrenkura:
"Errez-katea" lezakelako lurralde oso bat.

7) Gure enpresei egina die krisiak bisita
baina batzuen jarrera dugu guztiz hipokrita:
Irabazitan aurrera eginagatik topera
"neurriak" hartzen dituzte beti ERE-an jarrita...
Txikia bada galera langile denak kalera!
Lehen bezainbat ez irabaztea baita "defizit"-a.

10) Mende berrian eraldaketan sartu garelako
datorrenari ekintzen bidez erantzun beharko...
Datorrena tentuz hartu ta ez gaitezen lokartu
ez da komeni gure etxean gelditzerik bapo...
Egi-erdiak onartu, erdi esanak barkatu
ez esatea okerragoa litzatekelako.

2) Krisi honetaz dakidan dena lehenago baneki
mailegu hura hartuko nuen tentuz ta emeki.
Dirua mende haseran omen zegoen soberan,
gutako batzuk hura sinistu genuen ederki!
Haur inuxenteen eran engainatuak, primeran dirua merke hartzea irten baitzaigu garesti.

5) Politikoen ustelkerien egungo testigu bihurtu gara baina zer egin ondo ez dakigu.
Krisi honen metafora: zorpetzea doa gora
Merkel ta Draghik hartu gaituzte guztiok gatibu...
Diru denak poltsikora ta konplexuak albora guk emandako dieten bidez gizentzen zaizkigu.

8) Enpresariak gurean bizi duten zoriona erreparatuz gero ondora, ez da gero broma!
Esklabutzarako prestu proposamenak aurkeztu klase ertainak zinez bizi du haustura sakona.
Ezin zutena amestu: Langileak euren esku!
Esklabutzaren izen berria da "lan-erreforma".

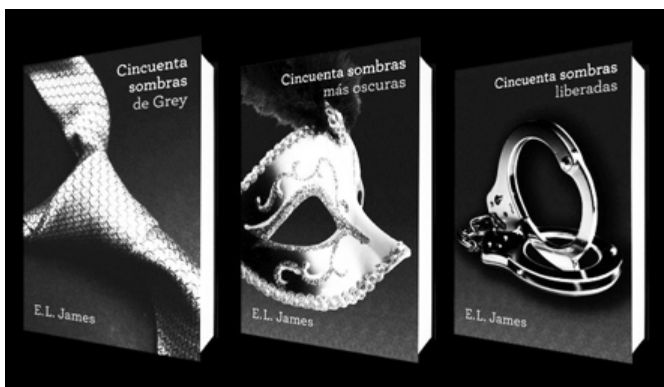
3) Banketxeetan egin dituzten zuloen harira bankero-jauen gainean jarri dugu ikusmira.
Justizia dabil malgu indar apurrik ba al du?
Haiei eskerrak izango baitu krisiak segida.
Kasu bakanetan salbu bankuak ezin du galdu "zor publikoan" irabaziak pribatuak dira.

6) Euroan sartu izanak, antza ekarri du soka:
Txiroak ginen herrialdeon berezko porrota.
Amets berrien zimendu zena, orain sufrimendu bizirautea soilik delako daukagun borroka
Euroa zen salbamendu...
Diktadurak jarraitzen du!
"Eurogunea" bihurtu baitu lehengoko Europa.

9) Lanbidek dauzkan bulegoetan aldian-aldian ilarak jendez betetzen dira modu nabarian.
Jendearen ondoeza: Mila drama, mila kexa...
entzun litezke, guztiz ozenki lanaren kabian.
Lan berri baten promesa Lanbiden denez nekeza
"LAN-BIDEZIDOR" deitzea hobe liteke agian...

MUTRIKUKO BERTSO-ESKOLA

50 itzalak eta nire zalantzak

Aupa! Joan zen udatik oso ezaguna egin da E.L. James-en “50 sombras de Grey” izeneko trilogía. Denbora pasata hainbeste irakurle ezagutu ditudanez, kuriositatea piztu zait eta zuen iritzia ezagutu nahiko nuke irakurri aurretik.

Beste edozer esan aurretik zera esan nahi dugu, ahal dugun heinean, profesional gisa dugun iritziaz arituko garela, betiere nahiko neutral mantendu nahian eta literatura gisa azken hitza zure eskuetan utziz. Izan ere, ez duzu zertan hasiera batetik erosi (galera ekonomiko horren beldur bazara).

Taldean bai sexologian eta bai generoan adituak ditugunez, ezinbestekoa zaigu nobela horren kasuan generoaren ikuspegitik zertxobait esatea. Izan ere, liburuan agertzen den amodio erromantikoaren eredu agortuegia ez ezik apur bat arriskutsua ere iruditzen baitzaigu.

Mutil independentea, neskari “minik” ez egiteko neska aldendu nahi duena, baina, aldi berean, gertu mantentzen duena. Gehi neska lotsatia, inoiz ez dena oso deigarria izan gizonentzat —bere ustez— eta, gauza guztien gainetik, mutil horrekin egon nahi duena eta lagundu nahi diona “bere arazoetan”, bere itzalekin, kasu honetan. Eskema hori beste hainbat istoriotan agertzen zaigu eta gune feminista anitzek kritikatu izan dute. Emakumeak bere bizia ere arriskuan jartzen baitu maitasunarengatik, eta hori nahiko

eredu arriskutsua suerta daiteke beste eredurik izan ezean.

Sexologikoki ere kaltegarria iruditzen zaigu orokorrean saltzen duen istorioa protagonistei begira: trastornodun mutil gaztea amodioarekin bere harreman erotikoak “normalizatzen”, “osatzen” joango dena eta bere barne irizpideei eta deserosotasunari jaramonik egin gabe mutilarekin egotearren ia obsesiora iristen den neska.

Lehenengo arlo kritikagarrian zera deritzogu, ez dagoela pertsona trastornodun gure laguntzaz “normala” izatera iritsiko denik, baizik eta besteak bezain bereziak diren berezitasunak dituzten pertsonak direla. Agian, estatistikoki hainbeste agertzen ez direnak, baina beste kasuetan bezalaxe desiren ildotik mugitzen direnak (biolentzia eta inposaketaren ildo sexologiaren esparrutik kanpo geratzen baita) eta, ondorioz, landu beharrekoak direnak sexologiatik.

Alegia, guretzat, hasierako Christian Grey hori ere posible da, eta berarekin bat doazen emakumeak bilatu beharko lituzke, horixe baita bizitza eta erotismoa ulertzeko bere era, bere psikiatra den pertsonaiak eleberriaren momenturen batean esaten duen bezalaxe. Bestalde, Anastasiaren pertsonaiari feminismotik egiten zaion kritika bera egingo genioke, beste kontu batzuk azpimarratuz, ordea. Izan ere, sexologiarentzat azpimarragarriena da menpekotasunean mugitzerakoan ez dugula gure desirak garatzeko aukerarik, gure muga handiak guk geuk edota besteak ezkutatatu, gutxietsi eta apurtzen ditugulako. Horrek, azkenean, gure harremanarekiko erosotasunean kalte handiak ekartzen ditu, nobelan agertzen den bezala, askotan bestea ere errudun gisa seinaltatuz.

Artikuluari amaiera emateko, ordea, zera esan behar dugu: bizitzarako eredu eta espektatiba baino erotismorako gehigarri bezala ulertuta, bakoitzak bere gain hartu behar duela epaimena; askotan, bizitza errealean nazka edo beldurra sorrazten digutenak kitzikagarri suertatzen baitira fantasien munduan, eta hor ez dago jada onaren eta txarraren markorik. Bestalde, bizitza errealerako eredu erotiko honen elementurik ekartzekotan, betiere zuen irizpide eta erosotasun mailaz kontziente izatea besterik ez dizuegu eskatzen, gozamina posible izan dadin.

ixasexualitateeskola@gmail.com

Sex

Hezkuntza

Gizonezkoen
ileapaindegia

IMOTZ

Erdikokale, 34 - behea MUTRIKU Tel.: 943 60 41 62

www.pikua.es

eguneroko menua

Tel.943 942 222 · 629105733 · luis@pikua.es

**JATETXEA
LANDETXEA**
Laranga auzoa (Mutriku)

**berezitasuna
txerri txikia**
(enkarguz, erreta edo burduntzian)

KAMERA PREST... KLIS - KLAS!

Eskuz zein automatikoa erabilia, gure kameraren objektiboa ia guztiz itxi da, argitasun handia baitator aurrean jarri zaigun Mutrikuar txiki baina artista handiarengandik: Josetxo Flores Lizaso "Kaskas" (1954). Artearen adar guztietan korapilatu, horiek aztertu, hausnartu eta gozatu ditu; baina, beti, aske eta pentsamendu librearekin. Bere leloa: "Izan zaitez zeu eta saiatu pozik bizitzen, baina, denen gainetik, izan zaitez zeu".

Kuriositate handiko gizona zara eta ezjakintasun eta duden aurrean galdetzeko beldurrik ez duzu izan.

Bai, hala da. Bizitzan gozatu eta ikasi egin behar dugu; bestela, zertarako etorri gara mundura?

Nire lehen ikasketak, Mutrikuko Mertzedaríoetan egin nituen, gaur egungo Zabiél Kultur etxean. Oinarrizko Batxilergoa egin nuen bertan, laugarren mailara arte, akolitxo ere ibilitakoa naiz. 15 urte nituela hasi nintzen lanean eta 70. hamarkadan hasi ginen Jaujan, beste lagun batzuekin batera, "Audición Musical" prestatzen.

"Audición Musical"?

Bai halaxe esaten genion. "Matxitxak" ekartzen zituen behar genituen musika informazio eta LPak, "Patxuelazek" horiek ipini bere tokadiskoan eta nik aurkeztu nituen. Musika jarri aurretik azalpenak ematen genituen, erdia erdaraz erdia euskaraz. Hasi, kantu Gregorianoekin hasi ginen: monofonia, polifonia... bukatu, ordea, Pink Floyd britainiar musika taldearekin bukatzen genuen. Garai haietan Manolo Escobar, Los Brincos... entzuten zen, eta gu, beti bezala, "kontra korriente": Jimi Hendrix, The Doors... ekartzen ahalegintzen ginen eta musika euskalduna Frantziatik lortzen genuen. Musika kartelak ere nik neuk egiten nituen, errotulagailuekin marraztu eta kaleetan zehar joaten nintzen banan-banan

horiek pegatzen. Egun batean, guardia zibilak agertu ziren nire etxean, ea zertan nenbilen jakiteko asmoz.

Beraz, musika gogoko duzu.

Hamazazpi urterekin hasi nintzen Jazz jaialdietara joaten, eta aurtan ere izan naiz Donostian; urteroko zita da. Hamazazpirekin hasi eta... badira urteak!

Antzerkia ere bai? Antzerki bat ere egindakoa naiz; ekintza puntuala izan zen ordea. Antzerkia, oker ez banabil, Koldo Urkizak idatzitakoa zela esango nuke; "Egi bila" izenburuarekin, eta Tolosan, Billabonan... antzestu genuen. Oztopoak izan genituen, guardia zibilak edozein izkinatan egoten baitziren.

Zine Forum taldeko partaide ere izan zara.

Zine Forum taldea Mutrikuko talderik zaharrenetakoa izango da, 60. hamarkadan hasi baitziren "Masillas", "Sastrillo", Luis Arrieta eta beste hainbat lagun; ondoren, geuk jarraitu genuen. Ni neu 80. hamarkadan hasi nintzen Zine Forum taldearekin. Operadore lanetan ere jardun nuen Ederrena Zineman; azkeneko operadorea neu izango nintzen. 1986an bota nuen lehen aldiz plaian pelikula bat; Lehenengo plaian, hain zuzen ere, "El Golpe" izenburuarekin. Udaletxean aldarmioa eta entxufe bat eskatu eta denek aurpegi txarrez begiratu zidaten; nahi nuena lortu nuen, ordea: kolpea neuk eman nuen, lkusgarria izan zen! Harrezkero, kantina aurrean, Zabiél plazan, Beheko plazan, Entzuz-en ... ijiitoak bezala ibiltzen ginen!

Taldeak izan al du gorabeherarik?

Bai, noski! Taldeak izan ditu etenaldiak ere; 1993-94. urtean Zinea itxi egin zen. Urte haietan Egin-eko korrespontsal lanetan nenbilen eta artikulu handi bat idatzi genuen zinemaren itxiera zela-eta. Jaso genuen erantzuk

na hauxe izan zen: defizitarioak ginela. Eta noiztik izan da ba Kultura defizitarioa? Kulturak ez du dirurik ematen, beste guztia ematen du, ordea. Beno, azkenean lortu genuen berriro irekitzea; urte haietan hasi nintzen operadore lanetan eta zazpi urte egin nituen. Oso gustura ibili izan naiz!

Zenbat urte taldean?

Guztira 30 bat urte egin ditut taldean; orain momentuan utzita daukat taldea. Nire ustetan, edozein kultur talde independentea edo askea izan behar da, inolako dependenziarik gabea; harremanak bai, baina askea. Erabakiak aske hartzeko gai izan behar da. Eta momentuan, ez dut horrela ikusten.

Anarkista, agian? Edo ardi beltza?

Beti izan dut agintari, autoritate, eta goitik inposatzen digutenaren aurka joateko joera; aske pentsatu eta erabakiak hartzerakoan aske sentitu. Ez naiz artaldeari jarraitzen dioten horietakoa, baina nahiago dut ardi beltza izan, ardiz moztortutako otsoa baino. Charlie Chaplinen esaldi bat esango dizuet; *Izan zaitez zeu, eta saiatu pozik bizitzen; baina, denen gainetik, izan zaitez zeu.*

Nik ez nekien zer zen Anarkismoa, eta horri buruzko liburuak irakurtzen hasi nintzen; Friedrich Engels, Mikhail Bakunin, Karl Marx, Proudhon, Voltaire, Nietzsche... baina zaila da; Anarkia gaur egun utopikoa da. Gauden guztiok oinarritzko kultura apurra izango bagenu, agian, orduan posible izango litzateke: "Bizi eta ondokoari utzi bizitzen"!

Arte Tailerrari ere urte haietan eman zenioten hasiera, ezta?

Arte Tailerra ere garai haietan zabaldu genuen, bai hala da. Xiriako, Bittor Arizmendi, Anizeto Uranga, Imanol Andonegi... nituen taldekide. Oztopoak ere jarri zizkiguten. Gehienbat pinturan aritu izan naiz; lanean erabiltzen nuen pistolarekin hasi nintzen esperimintatzen, eta halaxe egin nituen nire lehen koadroak. Normalean, portua marraztea atsegin dut.

Eta argazkilaritza, xakea...

Beti gustatu izan zaizkit kamerak; nire nahia kamera on bat lortzea izan zen, eta baita lortu ere. Baina horretarako dirua lortzeko, futbol zelaiko publizitateko margo lanak egin behar izan nituen. Gaur egun, egin nituen lanetatik bakarra mantentzen da: Zizzo-ren iragarkia. Dena eskuz egina; Xiriakok lagundu zidan asko.

Xake taldean taldetxo ederra biltzen ginen.

Argazkilaritzan egindako lanik politena...

Mutrikuko argazki zaharren lehen liburua argitaratzea izan da nire lanik politena. Bi urtetako lana izan zen; nahiko lan astuna. Argazkietan agertzen ziren guztien izen abizenak lortu, datak...

Poeta ere bazarela esan digute.

Poe, Baudelaire, Rimbaud, Bretón... asko irakurri dut. Nire poesia batzuk orain dela bi urte egin zen poesia irakurketarako utzi nituen; bildumatxoan, han egongo dira.

Margolanen bat aukeratzekotan...

Orain momentuan Gustav Klimt-en liburu bat erosi dut, eta bere margolanen bat aukeratuko nuke. Horrez gain, Picasso, Van Gogh edo Dali-ren lanen bat.

Argazkiren bat...

Ez dakit izena, baina azkeneko Madrilan ikusi nuen argazki on bat.

Pelikularen bat...

El acorazado Potemkin, Nosferatu, Cinema Paradiso...

Autokonpostajea eta auzokonpostajea sustatzeko kanpaina martxan

Etxean sortzen dugun hondakin kopuruaren %90 baino gehiago berrerabilgarria da. Kontuan hartu behar dugu, gainera, gaur egun eduki ontzira botatzen dugun %40-50 hondakin organiko ustelgarria dela, hau da konpostagarria. Hondakin organikoa gaur egungo hondakinen ohiko zirkuitutik ateratzea giltzarrietako bat da zabortegira doan hondakin kopuruak behera egiteko, eta birziklatzen den hondakinen kopuruak gora egiteko.

Hondakin organikoa ez da orain arte modu sistematikoan bildu eta erabilgarria den milaka tona materia lurperatu eta lurperatzen ditugu zabortegietan.

Debabarreneko Mankomunitateko datuen arabera, mutrikuarrek urtean 2.253.610,10 tona hondakin sortzen ditugu; horietatik 720.428,68 kg birziklatzen ditugu, baina zuzenean zabortegira 1.533.181,43 tona doaz. Horren aurrean, Mutriku-Udalak, birziklatze tasa %80 izatea ahalbidetuko duen sistemaren aldeko erabakia eta konpromisoa hartua dauka.

Gainera, ezin ahaztu, Europatik datozen arauak. Europako Batasunak hondakinen inguruan ezarritako araudiaren arabera, 2016an birziklatu gabe gelditzen den hondakin kopurua, gehienez ere, %35 izan beharko da. Datu azpimarragarria, eta kontuan hartzekoa. Bestalde, 5.000 biztanletik gorako herriak derrigortuta egongo gara hondakin organikoa berezita biltzera.

ORGANIKOAREN TRATAERA

Organikoa tratatzeko modu burutsu eta garbiena autokonpostajea dela uste dugu; energia eta dirua aurrezten dira, eta osasunarentzat zein ingurumenarentzat kaltegarriak izan litezkeen materialak hondakinen ohiko zirkuitotik kanpo geratuko liratezke. Esan beharrik ez dago, ahalik eta zabor gutxien

sortzeko bidean, autokonpostajea erabat lagungarria dela.

Autokonpostajea ez da egitasmo berri; betidanik egin izan da landa eremuko etxe eta baserrietan, baina egitasmo horren aldeko apustu sendoa egin ez, zenbait udalek eta erakundek prebentzio egitasmo hori bultzatu eta sustatu nahi dugu herritarren artean.

Asmo horrekin, azaroaren 29an, Debabarreneko Mankomunitateak eta Mutrikuko Udalak etxeako konpostajearen inguruko kanpainari ekin zioten. Haren baitan, lorategia edo baratza duten herritarrek konpostagailu bat doan eskuratzeko aukera dute. Haren bidez etxean sortzen duten hondakin organikoa konposta (ongarri naturala) bihurtu ahal izango dute.

Kanpaina honetan izena ematen dutenek konposta egiteko beharrezko guztia doan jasoko dute:

Autokonpostaia

RAIKETAK S.L.
SAGARMIÑA

Hondartza 3-4, behea
31 postakutxa
20820 DEBA
Tel. eta faxa: 943 192 249
Mob. 629 639 685
629 641 940
sagarmina@sagarmina.com
www.sagarmina.com

Auzokonposta gunea

konpostagailua, aireztargailua, konpostaketa gidaliburua eta formakuntza (norbere etxean bertan). Mankomunitateak erraztasun guztiak eskaini nahi dizkie Debabarreneko bizilagunei; hori dela eta, kanpaina parte hartzen dutenek etxean jasoko dituzte aipatutako materialak. Horrez gain, parte-hartzaile bakoitzak konpostaketan aditu diren teknikarien laguntza izango du instalazioan, konpostaketa prozesuan eta konposta ateratzerakoan.

Konpostaketa bidez, prestatutako janariak, fruta eta barazki hondarrak, arrain eta haragi hondarrak, kafe hondarrak, infusioenak, hostoak, belarra eta abar luze bat ongari natural, hau da, konposta, bihurtzen dira.

Partehartzaileek edozein zalantza argitzeko, laguntza tekniko eskatzeko eta, oro har, etxeko konpostajearen uneoroko laguntza izateko, 902 102 885 zenbakira deitu dezakete. Gainera, www.debabarrenakonpostatzen.com webgunean, besteak beste, kontsultarako material ugari aurkituko dute eta ohiko arazoaren eta konponbidearen berri ere izango dute. Gune horretan, gainera, kanpaina izena emateko aukera ere bada.

LANDA EREMUTIK, HERRIGUNERA

Azken urteetan 24 famili ziren autokonpostajea egiten zutenak. Kanpaina hasi denetik 37 famili gehiago daude.

Baina Udalak ez du praktika hau landa gunera mugatu nahi; herrigunean zein auzoetan bizi direnek ere aukera izango dute konpostaketarako. Izan ere, auzokonposta egiteko guneak eta azpiegiturak prestatuko ditugu.

Konpostatzeko gailuak itxitura baten barruan jarriko dira, behar diren lanabesak eta gainontzekoak bertan egongo direlarik. Auzokonposta guneek famili kopuru minimo bat eskatzen dutenez, egitasmo honekin bat egin nahi duten familien partaidetza ezinbestekoa da.

Parte hartu nahi duten konpostajearen inguruko ikastaroak jasoko dituzte, maila teorikoan zein praktikoan. Izena emateko, bi bide dituzte herritarrek: auzokonposta@mutriku.net helbidera idatzi edota 943 60 32 44 zenbakira deitu.

Herritar guztiak animatu nahi ditugu parte hartzera. Izan gaitzen osasuntsu!!!

Ingurumen Batzordea

Edari biltegia

Iturriraegi

Tel./faxa: 943603938 · Etxekoa: 943603893 · Sakelekua: 609413306 · "Mendi azpi" · 20830 MUTRIKU

ANOREXIA ETA BULIMIAREN ZURRUNBILOAN

Elikadura Jokaeren Nahastea duten gaisoak dira. Gehienak gazteak eta emakumeak, profila aldatzen badoa ere. Gehiegi eskatzen diote euren buruari. Perfektoak izan nahi dute maila eta arlo askotan. Janariarekiko obsesioak ez die bizitzen uzten.

Hona hemen euretako batekin izandako elkarrizketa.

Gazteak ditu gehienbat gaisotasun honek harra-patu...

Oso gazte nintzenetik nabil kontu honekin, eta ez zait asko gustatzen honetaz hitz egitea. Neure burua babestu egiten dut. Beti izan naiz perfekzionismoa bilatu izan duen pertsona, gauza guztiak ondo egin nahi nituena. Mementu batean presio handia sentitu nuen, nik neure burua asko presionatzen nuen, eta horrek izugarritzko antsietatea sortu zidan. Orduan eman nion jateari, haluzinatu egingo zenuke ikusiko bazenu zenbat jaten nuen! Oso denbora laburrean harrapatzen nuen guztia jaten nuen. Mementu horrek ez dauka bukaerarik. Tripakada ondoren hasten zara pentsatzen guzti hori nonbaitetik bota behar duzula, eta kirola egiten hasten zara, baina era berean konturatzen zara kirolarekin ere ez duzula jandakoa adina erretzen, eta loditzen joaten zara, kiloak hartzen dituzu. Bide bat bilatu behar nuen jandako guztia kentzeko, eta atzamarra sartu eta botatzea izan zen nire soluzioa. Normaltzat hartu nuen hura eta halaxe jarraitu nuen, nahiz eta konturatu ez nuela ondo egiten.

Normaltzat hartu arren beti ezkutuan ...

Gogoan dut hasieran merienda orduetan egiten nuela, baina denborarekin eguneko edozein ordutan izaten zen, eta beti ezkutuan. Baina denbora aurrera joan ahala hasi ziren nire buruarekiko borrokak: "puztuta sentitzen naiz", "gaizki sentitzen naiz",

"kaka bat naiz", "ze potola nagoen" ... horrelako loreak neure buruari. Urte bete inguru edo ibiliko nintzen horrela.

Eta mugak gainditu ondoren, laguntza behar...

Egoerak gainditzen ninduela ikusi nuenean, gurasoei kontatu nien eta orduan erabaki genuen profesionalen eskuetan jartzea. Endokrino batengana jo genuen. Hark oso dieta zorrotza jarri zidan, eta astean pare bat kilo galtzen hasi nitzen. Ikusi nuenean dietarekin erraz galtzen nuela, bide horretatik jarraitu nuen pisua galtzen. Nire burua beste dinamika batean sartu zen. Muga batera iritsita, ez nuen lehen beste galtzen, eta jaten nuen gutxia atzamarra sartu eta bota egiten nuen, nire burua erabat distortsionatuta zegoen. Nire gorputzak gorabehera handiak izaten zituen, osasun arazoak izateraino.

Norberekiko borroka gogorrena...

Zure bizitza oso-oso janarian murgiltzen duzu. Obsesio hutsa da janaria. Zure buruan ez dago besterik, eta horrek eramaten zaitu zure bizitza beste modu batera antolatzea. Euskaldunok mahai baten inguruan egiten dugu bizitzaren zati handia, eta nik sozialki baztertu egin nuen neure burua. Beti jartzen nuen aitzakiaren bat lagunekin ez joateko txokolata da batera edo afari batera... urte batzuetan nire lagunak ere utzi egin nituen, nolabait esateko. Etxean ere izugarriak antolatu ditut Gabonetan eta egun seinala-tuetan, nik neure dieta egiten nuen eta kito. Saiatzen nintzen aitzakiaren bat bilatzen ez joateko. Derrigortuta joan behar banuen, ez nintzen pasatzen nire dietatik. Kanpoan gertatuz gero, jandakoa bota egiten nuen. Gaisotasun hau duten ia denak bakarrik ibiltzen dira, bakardadea dute lagun.

Sendatze bidean...

Nik, urteak pasa arren, jarraitzen dut medikuetara joaten, lana luzea eta gogorra da, baina nahi izanez gero, ahal da gainditu.

BERISTAIN

DENDA LURRINGEGIA ESTANKOA

Barrenkale, z/g
943 60 35 44

LEA-ARTIBAI

Hileta zerbitzuak - Beilatokia

MUTRIKU Tel.: 943 60 41 20

ONDARROA: Arta Bide, 24 - Tel.: 946 830 960
Mug: 659 879 268

Egun, normaltasun batera iritsi naiz, ondo jaten dut, ez dut botatzen eta ez nago obsesionatuta janariarekin. Izan ditut depresioaldi gogorrak, zuloan sartuta, ez nuela irteerarik ikusten. Nik nire aldetik esan behar dut familiaren laguntza handia jaso dudala. Inguruan laguntza izatea oso-oso garrantzitsua da.

Guretzat irtenbidea ACABE elkarteak izan zen. Nire prozesuaren hasieran, geure kabuz joaten ginen medikuengana. ACABE elkartearen berri izan genuenean, bertara joan eta ate guztiak zabaldu zitzaizkigun. Hemengo elkarte bat da, eta gaisoen jarraipena egiteaz gain familiaren pausuak ere markatzen ditu. Profesional desberdinak biltzen ditu: sikologoak, sikiatrak, endokrinoak... Gurasoek ere terapiak jasotzen dituzte: gurekin zein jarrera izan, nola bideratu..., eta lagungarriak dira gure sendabidean.

Gaisotasun bat da, ez da kapritxoa, jende askok hala pentsatu arren. Nire kasuan, janaria tarteko bideratu nuen arazoa, beste batek alkohola erabil dezake, beste batek kirola... perfekzioaren bila zabiltza, denetan nahi duzu ona izan eta bestearen balorazio ona jaso. Azkenean ez dakizu zein zaren ere. Sendatu nahi baduzu, zure aldetik asko jarri behar duzu.

Lehenengo, zeu konturatu behar zara zerbait ez dabilela ondo eta, ondoren, laguntza eskatu eta profesionalen eskuetan jarri. Sikologo, siquiatra, endokrino... horien eskuetan zaude eta horiek elkarren berri izatea derrigorrezkoa da.

Profila, gaztea eta emakumea...

Egun aldatu egin da profila. Garai batean, gehienak neska gazteak ziren eta, egun, emakume helduak ere badira gaisotasun honetan eroritakoak. Mutilak ere gehiago dira, nahiz eta horien berri asko jakin ez.

Mezua...

Nahi izanez gero, ahal da zulotik atera. Lehenengo pausua da norbera konturatzea zerbait txarto doala. Nahiz eta besteek ikusi, zuk zeuk ez badituzu begiak zabaltzen, zaila egingo zaizu borrokan aritzea. Bigarrena, laguntza onartzea eta eskatzea (familiarena, lagunena, profesionalena...), eta, ondoren, gogor aritu behar duzu lanean sendatze bidean jartzeko, askotan zeure buruaren kontra egin behar baituzu. Bidea gogorra da, baina merezi du.

Denongana iristeko
era batera edo bestera
laguntasuna ematen didazuen
herriko talde nahiz banako guztioi.

Bihotzez eskerrak!

Urte-berrian ere elkarlanean,
egin daigun Kalaputxi!

Zorionak

ARRIETA
AUTOZERBITZUA

Aliprox

J.M. Altzibar etorbidea · 943 60 31 01

1985eko otsaileko elurtea

ANSORREGI

Oinetakoak

Erdiko kale, 9 - 943 60 33 42

IÑIGOBELÉN
konde 3 - tfnoa. 943603701

argazki lanak
erretoke digitala
diseinu grafikoa
fotokopiak zuribeltzean/koloretan

euskal preso eta iheslariak etxera

ZAINTZAKO BOTIKAK

URTARRILA: Gaueko 10ak arte.

14tik 17ra Apraiz
 18tik 20ra Otxagabia
 21etik 24ra Zalduegi
 25etik 27ra Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)
 28tik 31ra Otxagabia

OTSAILA: Gaueko 10ak arte.

1etik 3ra Apraiz
 4tik 7ra Burgoa
 8tik 10era Zalduegi
 (zapatu goizian Otxagabia)
 11tik 14ra Apraiz
 15etik 17ra Otxagabia
 (zapatu goizian Otxagabia)
 18tik 21era Zalduegi
 22tik 24ra Burgoa
 (zapatu goizian Apraiz)
 25etik 28ra Otxagabia

Gaueko 10etatik aurrera
ELGOIBARREN
 ikus 4. orrialdea

MENDI IRTEERAK

URTARRILAK 20

HENDAIA-DONIBANE LOHITZUN

IRTEERA 7.45 ETAN
 APUNTATZEKO:
 APARRA DENDAN
 HILAK 17 AURRETIK

KORRIKA badator!

Martxoaren 23an
 pasako da Mutrikutik.
 Korrika Batzordea martxan hasi-
 ko da laister antolaketa lanetan
 Adi egingo diren
 deialdiei!

POZEZ eta ESKER ONEZ MUTRIKUKO HERRIARI!

887€ bildu da guztira
 MISIOEN ALDE, Mutrikuko
 Udal Musika Eskolaren
 2012ko GABON KONTZER-
 TUAn eta BANDA TXIKIAk
 Gabon eguneko kalejiran.

Herritar guztiei esker ona
 adierazi nahi diegu emandako
 laguntzarengatik.

Eskerrik asko!!

Mutrikuko DYAn egon garen guztientzat

Mutrikuko DYAn inoiz egon bazara,
 bai hondartzetako sorosle bezala
 bai B15ean borondatzeko guardi-
 xak egiten, bazkari bat antolatu
 dugu martxoaren 9an, animatu eta
 eman izena *Sabina* dendan. Lekua
 hartzeko izena otsailaren 9rako
 eman behar da. Data horretatik
 aurrera ez da aukerarik izango.

beti gurekin, **XiRoi**

IKASTOLAREN MATRIKULA KANPAINA

**URTARRILAREN 28tik
OTSAILAREN 8ra**

Ezagutu gaitzazu. Ateak zabalik ditugu

.....Euskal
irakaskuntzan

HAZI HEZI BIZI

